

Observatoriu este de două ori în
septembra, Mercurea și Sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu post'a in laintrului monarhiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11 franci. — Numeri singurati se dau căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

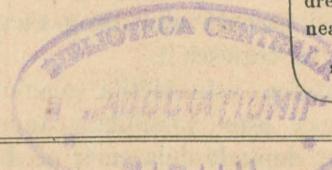
Diaru politico, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Nr. 48.

— Sibiu, Sambata 13/25 Juniu. —

1881.

Prenumeratiile se potu face

in modulu celu mai usior prin

asemnatiunile postei statului, a-

dresate de a dreptulu la Redactiu-

ne Diariului

"Observatoriulu" in Sibiu.

Abonamentu nou

la

„Observatoriulu”

pe semestrulu alu 2-lea din anulu alu IV-lea, carele se incepe din 1/13 Juliu 1881 si ese regulatu de doue-ori pe septembra, in unele casuri si cu suplemente.

Pretiulu este insemnatu de asupra si alaturea cu titlulu, adeca inlaintrului monarhiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In afara de monarchia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Espeditiunea prin posta cu atâtu mai regulata, cu cătu liniile postelor se inmultiescu pe fiacare anu in tôte regiunile si directiunile, spre mare comoditate a publicului.

Daca diariulu se ia din tipografia, pretiulu se scade cu 50 cr. pe semestru.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, spre a se inplui in regula.

Fiiindu-că nu ne convine a tipari prea multe exemplarie de prisosu, rogamu pe ddnii abonati, că se binevoiesca a'si innoi prenumeratiunea cătu se pote mai curendu si cu atâtu mai virtosu acum, in acésta epoca agitata forte, atâtu in tiéra la noi, cătu si in afara.

Celu mai usior modu a prenumera este prin mandate (asemnatiuni, blanquette) postali. Dara adresa se fia scrise exactu pe cuponulu blanquettei in dosu. A se adresa de a dreptulu cătra redactiune: Sibiu, Piat'a mica 27.

Finantie Ungariei.

(Urmare.)

Budgete false. Precum se intemplase in Turci'a, in Romani'a, uneori tocma si in Austri'a pâna in a. 1876, intocma asia facea ministrii de finantia si in Ungari'a; ei adeca punea veniturile statului totudeauna multu mai susu, decât erau acelea in realitate, le exagerau preste mesura. Asia de ex. in Ungari'a dela 1868 pâna inclusive la 1875 niciodata nu au fostu mai mari de cătu 200 milioane, uneori nici atâta; ministrii inse le preliminai cu căte 246 si pâna la 250 milioane. Atâta inse nu erau in stare se scotia nici cu exceptiunile cele mai brutalii. Vei intrebâ, că de ce adoptasera ministrii acea sistema minciunosa. La acésta iti respundu finanziarii de professiune. O faceau ministrii unguresci cu scopu că se scotia ochii plutoeraciei europene si preste totu se insiele pe capitalisti, se creda că Ungari'a este o tiéra din cele mai bogate, daca 15¹/₂ milioane de locuitori potu platî 250 milioane pe anu. In acelasiu timpu inse deputatii, sedusi sau nu, si ei, puçinu ne pasa, avendu inaintea ochilor cifr'a fictiva de 250 milioane venitu curat, votau, care orbesce, care si din interesu privat, ori-cât spese cereau ministrii preste cele ordinarie, absolutu necessarie; la anulu apoi vedea că spesele treceu cu dieci de milioane preste venituri.

Alte inprumuturi. Deficitele trebuea se se acopere de ori-si unde, sau daca nu, machin'a statului incéta de a functiuna, disordinea e gata, falimentulu celu mai rusinosu ranjesce din gur'a ce sémena cu gur'a iadului. Asia dara ministrii alergara pe la plutoerati cu caciul'a in mana si scósera la cale in cursulu aniloru cu chiu cu vai, inprumuturile susu aratate.

Celu mai blastematu inprumutu a fostu acelu de auru din a. 1873 in urm'a catastrofei celei mari si pre candu capitalistii europei incepusera

se'si deschida ochii si se cunoscă bine, că ungurii potu fi buni de ori-ce alta, dara la administrare de finantie nu pricepu nimicu, si apoi că toti ómenii, caroru le este lene, sau cari nu sciu se'si compute veniturile, că se scia căte are, si cum trebuie se le folosesc, cheltuescu orbesce, pe nemerite, pe dôra si pe pôte, că va da D-dieu mur'a in gura, că voru mai fi ani buni si ómeni, că va mai muri vreunu unchiu ori matusia bogata. Intocma asia facusera si ungurii.

Si apoi cum s'a plamaditu acelu inprumutu nebunesca? Vediindu cas'a Rothschild si Institutu c. r. austriacu de creditu (k. k. öst. Credit-Anstalt) din Vien'a, că ungurii nu mai capata nisi-unu banu din piatiele Europei, se unira in consortiu (compania, tovarosia), că se inprumute ei pe unguri, inse sub conditiuni forte onerose, adeca :

Gubernulu Ungariei dà numitului consortiu Rothschild-Institutu de creditu o suma de 153 milioane florini val. a. in asia numitele bonuri de tesauru (obligatiuni cu terminu forte scurtu), cu care statulu erá dejá datoriu la frundia si la iérba, că acelu consortiu se'i dea pe ele bani buni. Dara consortiulu de unde se dea atâta suma? Vorba se fia: plutocratii isi léga numai creditulu, numai omeni'a loru, cu care se adressédia cătra publicu dicindu'i: pe omeni'a, pe creditulu nostru, nu pe alu Ungariei, se cumparati acestea bonuri, pe lângă enormele beneficiuri, că se dati pe obligatiunile de căte 100 fl. numai 85 fl. si numai pe 5 ani, se trageti dupa cei 85 fl. interesse 6% că si cum ati fi numeratu sut'a intréga si acei 6% se vii dea in moneta de auru, nu de charteia, éra apoi dupa 5 ani statulu Ungariei totu se ve numere sut'a intréga. Preste acésta, Ungari'a ve dà hipoteca dominiele statului, pentru-că se fiti si mai siguri. In cătu pentru consortiu, elu isi ia, pentru ostenél'a sa si pentru-că si-a pusu omeni'a (onórea, creditulu) in jocu, numai 2% provisiune, adeca dela 153 milioane, adeca dela totu milionulu căte 20 mii florini. Enormu.

Sum'a de 153 milioane s'a inpartit in doue; 76 1/2 milioane nominali s'a emisu, adeca aruncatul pe piatiele de bani in tómna din 1873, cu terminu că statulu se platésca acea datoria in 31 Dec. 1878. Adou'a emisiune a fostu in primavér'a an. 1874 cu 1 Augustu 1879. Judecati bine caracterulu acestei operatiuni ruinatórie: Se'ti dea pe 100 numai 85 dara tu se'i platesci 6%, că si cum le-ai fi datu sut'a intréga; prin urmare tu'i platesci in realitate 7 1/2 procentu. Tu inse platesci interesele in auru, pe care trebuie se'l cumpéri cu agio atâtu de urcatu, in cătu au fostu ani, in cari plat'a intereselor venia pâna la 14%, ceea ce pentru unu statu este infricosatu de multu. Si sciti dv. dela cine se cumpara acelu auru? Partea cea mai mare totu dela plutoerati, cari cu o manati'u iau eftinu de totu, cu alt'a ti'u dau focu de scumpu.

Cu modulu operatiunei susu aratate statulu in locu de 153 milioane nominali primi in realitate numai 141.842,638 fl. Sciti inse cătu a costatu rescumpararea acelor obligatiuni in terminii susu aratati? In locu de 141 milioane cătu luase, a platit 178.456,265 florini val. austriaca. Asia cei carii sciu calculá exactu, astara curat si limpede, că la acelu inprumutu afurisit u Ungari'a preste 6% mai perdu in cei 5 ani la cursulu aurului nebunitoru a suma de 36.613,627 fl. v. a., de unde? din punigile poporului.

Ei, hei, dara nici cu acelea dracii nu a fostu de ajunsu. Sciti ce a facutu consortiulu? Din enorm'a suma nominala de 153 milioane nu a lasat in manile publicului decât vreo 20 milioane, tota ceealalta suma de 133 milioane o a tinutu elu, ori că o a rescumparatu eftinu dela bursa, care este in manile loru, si asia interesele in auru le-a castigatu totu ei, totu plutoerati. Interessele anuali facusera

in auru 9 milioane 180,000, sau in val. a. circa 11.040,000 fl.

Apoi se nu faca socialismulu, comunismulu si nihilismulu progresse in aceleia tieri, in care plutoerati'a, domni'a banului, a mamonei, suge si stórcé in modulu acesta sudórea si sangele poporatiunei.

Dupa acestea se trecemu la inprumutulu facutu in asia numit'a renta de auru cu 6%.

Acelu inprumutu s'a votatu successive prin patruspredice articlii de lege, incependum dela a. 1875 (art. 49) in toti anii pâna in 1879 (art. 2) si face in bani de auru 400 (patru sute) milioane florini val. a. sau in franci 1000 milioane (unu miliardu), sau in monet'a Angliei totu de auru 40 milioane libre sterline (10 fl. = 1 libra), sau in marce germane 810 milioane.

(Va urmă.)

Cuventarea finala a raportorului comisiunei de 30, V. Babesiu.

Onorabila adunare!

Discusiunea, ce se petrecu aici in audiul nostru, este in miniatura o fidela icóna a celei ce avu locu in Comisiunea DVostre, eri si alalta-eri in mesura multu mai mare. Ori-cătu de frumóse argumente si propunerii am auditu aici, ceiasi nou n'asi poté dice, că s'ar fi adusu. Si — si aici, că si in Comisiune, — intrebarea se concentra la aceea: cari argumente precumpanesca, si tuturor argumentelor impreuna, care propunere corespunde mai bine? Dara tocma aici zace greutatea, care apasa asupra nostra a tuturor. Tocma aici simtimu afundu, cătu de complicata si incurcata este situatiunea, prin politic'a dominatore.

Si aici, la acestu locu, Domnii mei, pe cătu pe de o parte cu multa placere, totu pe atâta de alta parte cu profunda dorere trebuie se constatu unu mare si ne-negabil adeveru, acela, că atâta aici, in acésta publica adunare, cătu si in Comisiunea DVostre, de si s'au ridicatu multe si diferite voci, de si s'au facutu felii de felii de propunerii, totusi asupra greutatii situatiunei, asupra nedreptatilor, ce sufere natiunea romana, asupra daunelor ce se causéza prin acésta patriei, si asupra periculelor, ce ne amenintia prin gresit'a politica de susu viitorulu tuturor, asupra acestui adeveru, acestui punctu principalu alu pornirei nostre, nu s'a manifestatu nici cea mai mica diferența! Nici macaru unu unicu oratoru nu s'a incercat a apară politic'a si pasirea de susu, dela guvern si legislatiune, fatia de noi si de tiéra intréga, ba nici macaru a'i dă o alta óresi-care interpretatiune scusatore! Si de aici, din acestu motivu, Domnii mei, naturalmente a rezultat unitatea nostra in cugete si in simtiri (asia e, asia e, bravo!), cari cugete si simtiri ne-au adunatu aici la olalta pe toti de prin cele mai indepartate parti ale tierei si ne-au facutu a ne legá in solidaritate nationala, pentru de a resistá reului ce ne apasa pe toti si de a cautá cailor, modurile de scapare (asia e, bravo!).

In cătu pentru natur'a, asia dicéndu dualistica, a propunerei Comisiunei, Ve incredintiezu, Domnii mei, că ide'a acestei propunerii n'a esit in capulu meu; că mie, in teoria, mai bine mi-ar fi convenit, că romanii cu totii, fără diferența de partile prin cari locuiesc, se se fia intielesu si unitu, fia pentru o activitate, óresi-care bine definita, sau pentru o asemenea passivitate; că-ci in cele din urma, totu asemenea, de nu chiaru identica este situatiunea loru, si sistem'a politica cea gresita si dusmanoasa, ii apasa de o potriva pe toti, este croita si esecutata in contra vietiei si desvoltarei nationale a tuturor (asia e, bravo, se traiésca!).

De alta parte, eu am convictiunea, că in fatalele impregiurari de asta-di, noi Romanii, de a dreptulu nici prin activitate, nici prin passivitate nu ne vomu ajunge scopulu dorit, nu vomu contribui, că se ni se vindece dorerile si se ne indrepte

tristele relații din tierra; ci că propriamente se lucra numai și numai, de a ne manifesta în fața tierei, suferintele noastre pe nedreptu, și ingrijorile noastre pentru viitorul (bravo, asia e, se trăiesc!).

Propunerea comisiei este rezultatul fatalelor impregiurari faptice, de cări ni s-au impus ea, că unică possibila; și ori-câtă vomu dispută noi, și ori-câtă ne vomu săvârcolă, pe cătă timpă sustau acele fatale impregiurari faptice, nu vomu fi în stare a combină si esecută alta programă, mai buna (asia e, bravo, se trăiesc!).

Credu eu, că activitatea este vietișca omului și a poporului, cindu adeca este possibila, cindu ea, într-o certă direcție, depinde dela noi; și de aceea sciu aprețiul pe deplin argumentele activiștilor din principiu; nu credu înse că activitatea se fia la locu acolo, unde ea formalmente este eschisa prin impregiurari (asia e!).

A cere activitatea dela unu omu, după ce l'ai legatu bine de mani și de pitiore, este ridiculu, și chiar o insultă! (asia e, bravo; aplause indelunate). Cindu omulu sau poporul e condamnat prin lege și administratiune, sau a nu se miscă pe unu teren ţării, sau a se miscă — la comanda, că unelte a altuia, (bravo, bravo, asia e!) în astufeliu de casu, — activitatea pote se fia adoptata numai că de gluma, sau numai de unu omu sau poporu, care n'are simtiu de altu interesu, de alta demnitate, decât de a face servitie sau placere apasatorului seu, tiranului seu, pentru de a i se recomandă gratie (bravo, asia e!).

Chiaru eu eram de opiniunea, si am facutu in comisiune formală propunere, că se ne folosim cu totii, si de acele fără puçine sfaramaturi de dreptu electoralu, ce din gratia, de buna séma spre a amagi lumea strana, necunoscatore de impregiurari, ni-au oferit prin legea loru Dnii magiari, se ne folosim de ele, se ne concentrară tōte poterile in câteva puçine cercuri, spre a scôte de s'ar poté, unu numeru macaru cătu de micu de deputati nationali, devotati adeverului si poporului, cari se mai incercă de nou a ne apără vitalele interese in dieta. Da, dnii mei, asia cugetam eu, mai virtosu si pentru de a convinge odata pe activistii din sinulu nostru, că — fără rezultat si desiarte sunt pe acăsta cale — tōte bine! si că apoi solidaritatea nostra se fia cu atătu mai firma si sigura

Dara cindu mi s'a dovedit cu date, cu cifre, că — fatia cu legea din principiu rea, de administratiunea din sistemă dusmană Romanului, fatia de corupțiunile si amagirile ne mai pomenite prin cercurile nostra, in partile Transilvaniei Romanii nu potu avé sigura sperantia de a reesi macaru cu trei, ba chiaru nici cu unu deputatu, pe care interesulu loru celu mare l'ar cere si anima loru l'ar dorî; atunci am simtiu si priceputu, că — demnitatea nostra natională ne opresce a pasi in astufeliu de luptă, cu astutelui de contrari; si a ne dejosi se ridicamu sfaramaturile de drepturi, pe cari ni le-au aruncat, că si cersitorului cruceriul si dobitocului nutretiul! (bravo, bravo, asia e, se trăiesc!).

Trebue se aretamă Domnilor nostri si lumei civilisate, că noi Romanii, ori-câtă de apesati, de dripiți chiaru, avemu si pastramă in peptulu nostru celu mai viu simtiu de demnitatea natională, de care nu ne vomu desbracă nici odata cu capulu (bravo, bravo, se trăiesc!).

Ce se tine de propusă activitate pentru partile Ungariei proprie, la acăsta ne-amu invoită din dōue consideratiuni, fără cumpănătore, un'a: fiindcă ni s'a disu si dovedită cu trecutulu, cumcă acolo esistă cercuri in cari, in butulu si alu legei rele, si alu administratiunei despotică, si alu corupțiunilor indatinate, poporul nostru a invetiatu a alege liberu, infruntandu ori-ce greutati; alt'a: fiindcă a trebuită se recunoscemă oportunitatea de a nu apără din principiu renitenti fatia cu dietă si constitutiunea tieri; ceea ce se poté, si de buna sama se si interpreta astufeliu de contrarii nostrii; pe candu Romanilor, precum prea bine sciti, nimicu nu este mai strainu, decât de a refusă din principiu constitutiunea si libertatea (asia e, bravo!). Nu ne-amu basată propunerea de cătu pe pură necessitate — de o parte, si pe sperată posibilitate — de alt'a. Dicu dinadinsu, si repetu, că activitatea pentru partile ungurene si banatiene, ne-amu basată o numai pe sperantă de posibilitate; că-ci garantii in lege si mai virtosu in administratiune nu avemu; si de aceea nime se nu'si facă ilusiuni, nime se nu creă, că noi cu planul nostru de sigură vomu reesi.

Scimus prea bine, că si acolo suntemu pusi la discretiunea, la bunavointă stapanirei si a orga-

nelorui ei, si de felu nu vomu fi surprinsi, daca si acolo prin fapta vomu fi facuti impossibili (asia e!).

Cu atătu mai multu Domnii dela potere voru adeveri prin fapta, că din constitutiunea si libertatea magiara noi n'avemu parte, că pre noi din principiu ne-au decretat, si prin politică loru administrative ne tractă de sclavii loru (asia e, asia e!). Dara tōte aceste nu ne dispensează, ba chiaru trebue se ne impulpe a lucră cu atătu mai virtosu prin tōta cercurile, unde avemu alegatori in numeru considerabilu, éra pe unde ne vedemă mai slabii, a ne intielege, a pactă cu alegatorii de alte naționalități, cari simtu in asemenea modu greutatile situatiunei si pecatele celor de susu, că se scótenu la alegeri barbatii nationali valorosi, resoluti si capabili de a ne apără interesele si de a face se incetele cele multe! (bine e!).

Contradicere in propunerea comisiei nu este. Contradicere ar fi in diferită procedere atunci, daca legea si impregiurările aru fi acelăși, si noi fatia de identitatea legei rele si de acelăși impregiurari amu adoptă dōue diferite medicine, sau moduri de procedere; dara asia cum stau lucrările, propunerea este chiaru logica, si tocmai asia — bine politica; că-ci corespunde realelor impregiurari. Solidaritatea nostra se bazează pe simtiu comunu, identicu, despre nedreptatile ce ni se facu si retele ce vedemă nascendu-se, si neccessitatea si dorintă de a scăpa noi si a scăpa tieri de aceste rele. Modurile, armele, potu fi diferite, precum le vomu combină impreuna. Altfel se luptă, si trebue se se lupte in resbelu partea armatei, ce apara o cetate sau reduta, altfel ceea ce ataca o cavaleria in siesu, si altfel ceea ce dă asaltu asupra unei coline intarite. Dara tōte lucra in solidaritate, la același scopu (bravo, asia e!).

S'a disu, că nime in lume, nu lupta pentru drepturi politice, cu passivitatea. Afirmatiunea nu este exactă. Cechii din Boemă prin luptă passiva de 18 ani si-au ocupat positiunea ce le compete in Austria. Chiaru dnii magiari, fatia de constitutiunea si dietă Transilvaniei dela 1863—65, au luptat cu passivitatea, fără care passivitate la 1866—67 abia poteau se nimicăsca autonomia Transilvaniei si se realizează fusiunea (asia e, dreptu e, bravo, vivat!).

S'a adus exemplul lui O'Conelu. Dara O'Conelu n'a intrat in parlamentul Britaniei mari nici singuru, nici cu 2—3 cameradi, sciindu, că astufeliu s'ar fi facutu numai de risu. Si Romanii din Transilvania voru merge la dietă din BPest'a, in data ce li se va dă posibilitatea de a merge cu demnitate, 30 sau 40 la numeru.

S'a disu, că ce totu ne provocam si tînemă la dreptul istoricu, la autonomia Transilvaniei, că este numai unu prejudiciu, fără vre-o valoare reală pentru noi Romanii.

Admitu că pote se fia unu prejudiciu; dara prejudiciile sunt fără poternice in omeni. Napoleonu celu mare dicea, cindu suspină pe steanul insulei Sta-Elen'a, că mai usioru i-a fostu a devinge întrăga Europa, decât prejudiciile.

Prejudiciile oménilor sunt că si vestimentele si locuintele loru; ori-câtă se fia de rele, nu se despartu de ele, păna nu voru avé altele mai bune (prea adeverat!).

Daca Domnii dela potere, cindu au stersu autonomia tieri Ardealului, ofereau Romanilor, majoritatii tieri, condițiuni de viatia, de desvoltare si fericire mai bune decâtă pe cari le aveau dela 1850 păna la 1867, de buna sama, că Romanii usioru se familiarisau cu noulu dreptu, nou'a situatiune. Dara Ve intrebă: este vre-unul intre DVostre, care se cuteze a afirma, că — Romanii au castigat vre-unu bine, vre-o sperantia macaru de bine, prin contopirea fortata a Ardealului cu Ungaria? Află-intre noi unulu, carele se nu scie, se nu vădă si pricepă, că Uniunea si respective fusiunea s'a facutu tocmai in contra Romanilor (asia e, bravo, se trăiesc!).

S'a disu de unu dnu oratoru, că propunerea nostra este maestră, pe cindu ea ar trebui se fia simplă, naturală, adeca pentru activitatea preste totu. Ilu reflectu scurtu pe dlu oratoru, că fiindcă recunoscuta de cătra toti, de maestră si complicata situatiunea, propunerea comisiei numai asia este bine politica, este logica, fiindcă este maestră si acomodata situatiunei.

D'apoi că acăsta este chiaru natură politică bune, carea in sine este o maestră. Firesce, că maestră politicei, sau politică că maestră, in statu ar fi se conduca tōte spre binele comunu alu tuturor poporilor, pe cindu ea la noi, pe cum vedemă, produce numai suferintă si ruine! Este órba si ratacita de totu (asia e!).

Veniva timpulu, căci bunu e Ddieu, dărădorere, tare me temu, că va fi, cindu dejă naturală consciintia a peccatorilor loru magiari, calamatatile publice, voru fi pericolitatu tronu si patria, si atunci ochii contrarilor nostri de susu, se voru deschide, si ei voru recunoscă, că au gresită reu, si s'au facutu greu vinovati, si ne voru intinde mană, că la unu poporul leal, patriotic si valorosu, si legile cele rele, politică cea falsă, nu voru fi in stare a impiedică infratrearea nostra si impartirea faptica a beneficiilor tieri, pentru salvarea tieri (bravo, se dă Ddieu, bravo, se trăiesc!).

Ceea ce noi astă-di trebue se facemă, este, a marcă situatiunea, a caracterisă fasă, in carea ne aflăm cu totii cu tieri. Si acestui scopu corespunde, cum credu, propunerea comisiei si cu motivele ce am adus (asia e, bravo!) erau argumentele ce s'au adus in contra, n'au fostu in stare a face plausibila altă mai buna (asia e!).

Poporul magiaru, in massa este bunu si tolerantu, si isi iubesc patria fară tendenta de a o confisca si utiliză numai pentru sine, sciindu bine, că in casu de pericolitarea ei, nu este in stare a o aperă singur. Din manifestatiunile nostra, eu sum convinsu, că totu, ce nu este stricatu in poporul magiaru se va convinge, cumcă noi Romanii ii intrecem in iubirea către tieri si in dorintă de a o conservă si cultivă, că se ne fia tuturor adeverata patria. Si din aceasta consideratiune, si pentru că in privintă puncturilor de mancare, motivelor de cari suntemu condusi, nu există intre noi nici cea mai mica diferență. Ve rogu cu totu deadinsu, se dati cu totii pondulu moralu ce se recere, că pronunciamentul nostru se'si facă efectul politicu necesariu, adeca se votati propunerea in unanimitate! — (Aprobări generale; strigări de: se trăiesc! sgomotose; aplause prelungite. — Toti din tōte partile se imbuldiesc a stringe mană raportorului).

(Va urmă).

Totu in caușa alegerilor dietali.

Comitetele electorale sasesci si alegatorii sasi or pe unde se află sau singuri, sau in majoritatea absolută, amariti si ei in sufletele loru, au candidat totu numai barbatii din opositiune. Sibiul si Brasovul au datu cele de antain exemplu despre o rara solidaritate, pe care o urmădă si alte colegie electorale. Dara Seghisoră, Bistrită si S-Sebesiu au schiopatatu camu tare, că apucaseră a'i terorisă precum se spune, cu cine scie ce rele, anume si cu romanii, dicindu-le inainte cu septemani si luni, că daca voru intră si valachii in activitate si voru merge la urnă, „ei usioru de mituitu, apoi si de frică lui Tisza si alui Trefort, au se'si dea voturile loru totu la mameleci, si atunci va fi vai de sasi, că'i voru descrie la imperatulu de necredintiosi, le voru da primari si alti functionari totu valachi selbatici, adusi din codrii si dela oi.“ Totu cu acăsta ocasiune le aretau exemplul dela S-Sebesiu, că vedi domne, le dedesera acolo primari (Bürgermeister) pe unu advocatu valachu, ce e dreptu, nu adus din codrii, ci numai dela Sibiu, dr. in drepturi si ce este mai multu decâtă ori-ce doctoratu, omu fără destepu*); apoi Brasovul, unde le dedesera deputatul valachu. Dupace inse sasii au vediutu că functionarii valachi nu se nutrescu cu carne de omu, ba o multime din ei sunt chiaru vegetariani, cătu de buna voia cătu de lipsă, ei nu se mai spariara, si disera valachilor: Am ajunsu că interesele nostra se coincida cu ale vostre, că-ci mai virtosu de dieci ani incóce suferimă că de tatari si de locuste; éca ve promitemu, că dupace ne lasati se alegemă noi in voi'a nostra si nu veti mai da voturile vostre că pe furisul la mameleci, noi vomu apără interesele vostre in dieta, că si pe ale nostra. Sperantile nu ni le-amu inordnatu niciodată; dara vedeti că vocea nostra se aude nu numai păna la Vienă, ci si la Berlin.

Scurtu, sasii cari'i cadiuseră in celu mai intensivu pessimismu, au inceputu se mai resufle in data după publicarea resultatelor conferentiei nostra, au si adoptat pe față cele mai multe puncte.

Acestea ne simtiamu datori se le facemă cunoscute despre tinută actuale a sasilor. De două septemani cetățieni de frunte si juni destepă alergă prin comunele sasesci, invită si destepă pe alegatori si declama neincetat in contra sistemei actuale si cu atătu mai multu in contra ministe-

*) Cum, domnule redactoru, sunt si doctori prosti? Me rogu de ertare că intrebă.

riului Tisza, a carui cadere definitiva o dorescu fericinte.

Colegiele electorale romane din Transilvania se pofra pana acum forte bine, conformu decisumilor luate de catre conferinta generala din Sibiu. Celu de antaiu si celu mai frumosu exemplu ilu deters alegatorii romani brasoveni, carii decisera in unanimitate si pe onorea loru solidaritatea, stricta tiner la programa, abstinentia dela urna. Intocma se urmedia si in alte tinuturi. Cu tote acestea nu speram se lipsasca toti alegatorii romani dela urna in tote colegiele. Precum s'a mai disu, interesele locali, in multe casuri pure personali, terorisari secrete, influintie forte fatali, voru abate pe unii dela orice solidaritate; se nu uitam in se nici pe unu momentu, ca nu exceptiunile facu regul'a, ca nu acei cativa individi facu natiunea, ca nu ei nici mamelucii votati de ei voru fi in stare se si impuna vreodata vointia loru la unu poporu intregu. Cei cari votedia numai inpsi de fortia impregiurilor de ceea ce se dice „force majeure“, sunt mai multi de compatitimi, nu de infruntati; era cu functionarii publici ai statului se face in tota lumea exceptiune, si cine nu ar voi se recunoscă exceptiunea dictata de logic'a faptelor independente de vointia ori-cui, acela ar fi se ia asupra'si grija pentru subsistemtia loru.

In cateva colegie ale Banatului lupta e desperata. Ce norocu pe fratii banatieni, ca au si ei pe „Luminatoriul“ din Temisoara, diariu curiosu, sa si redactorulu seu, care smulge mascele cu piele cu totu. Ore mai au ei popi multi ca pop'a Nemoianu din Agadiciu, pe care'lu descrie in Nr. 45 cu pena mojata in fier?

In districtulu Cetatiei-de petra lupta deveni forte fericinte, dupace o parte de nemesi proclama pe comitele Teleki de candidatu, care ne revoca in memoria atatea spendiuratori si tetiunarii din a. 1848.

Dela Orasci'a ni se scrie, ca candidaturele ddloru Lud. Rethy si c. Stef. Kun, ceea in trei limbi, alui Kun numai unguresce si nemtiesce, asfite pe pareti, au fostu rupte preste nöpte.

Rogamu pe amicii diariulu nostru din tote colegiele electorale, ca senusi pregete a ne informa despre resultatul conferentielor partiali.

In Secuime scimu ca sau intaritu multu garnisonele chiaru si pela sate, prin inaintarea de companii si batalione din cetati. Statulu maioru alu trupelor puse in miscare se asiedia de o camdata in Odorheiu (Székely-Udvarbely), de unde operaria dupa impregiurari. Scirile catre vinu de acolo sunt prea pestritie si misteriose, in catu nu le poti da credientu neconditionatu, ca-ci ömenii mai virtosu in ungurime exageredia preste mesura. Puçinu sange ce sa versatu pana in septeman'a trecuta, a fostu totu numai intre secui, anume la comunele St. Nicóra si Satulu de Josu (Gy. Szt. Miklos és Alfalu. Vedi chart'a). Este sciutu, ca curutii-kossuthiani isi pusera candidatur'a in tote colegiele electorale din Secuime, unde poporatiunea se bucura de sufragiulu universale, ca inse si ministrulu Tisza este prea decisu a'i scote de acolo cu ori-ce pretiu. Armenii carii sunt numerosi in St. Nicóra, tina tare la Tisza, era oficialii municipali pe cari „Ellenzék“ ii numesce tirani scarnavi si pasiali turcesci (valodi basasi zsarnokoskodás), ca se nu si perda postulu, implinescu tote poruncile cu rigore escessiva. In St. Nicóra armenii au fluieratu pe candidatulu curutii-loru anume Petru Dobranczky; acesta sa trasu la Alfalu, unde folosindu-se de ceremoniile dela Joia verde, au jocatu prea bine pe religiosulu crestinu cu ochii intorsi catre ceriu, ingenunchiandu si portandu unu stegu mare. Eca inse ca vinu St. Nicorenii cu candidatulu lui Tisza anume M. Lázár (totu arménu), calare si cu stéguri, ca se ia la fuga pe Dobranczky si din Ujfalu; acolo inse barbatii temendu-se de pedepse grele, au pusu inainte pe femei si pe baiatii de 15—16 ani, ca se-i bata cu pietrii din St. Nicóra, in catu au scapatu numai ca vai de ei. Subprefectulu G. Ferenczi, omu tataritu, a scapatu si elu incatru a vediutu cu ochii.

„Itt valodi azsiai állapot van = adeverata stare asiatica“, inchiaie unulu din coresponentii lui „Ellenzék“.

Dupa „M. Polgár“ din 22 Juniu agitatia unea si terorismulu au ajunsu si in orasielele Huiedinu (Bánffy-Hunyád) si Cosiocna (pe slav., rom. Clusielu) asia departe, in catu la Huiedinu fu trimisa una compania, dincöce 1/2 compania, pentrue? spre a apara pe lobonti de curuti, pe candidatii lui Tisza de candidatii lui Kossuth. Ce

eră se fia, daca aru participa si romanii? De siguru ca li s'aru sparge numai capetele loru.

Aceliasi diariu ii intrara gargauni mari in capu, ca uite, „Observatoriul“ ajuta pe curuti, recomanda program'a loru, si curutii cochetédia cu elu. Dara „Kelet“ din 21 Juliu a datu intru o bôla si mai rea chiaru in primulu seu, in care fantasédia, ca uite, curutii au desbinatu cu totulu pe Ungari'a de Austri'a, destramandu si unitatea armatei. Atunci regele vine in diet'a dela B.-Pest'a, dara nu in uniforma de marsialu, ci in vestimente civili si dice unguriloru: Mi-ati luatu armat'a; eu nu ve mai pociu apară, D-dieu cu voi, ca eu me dueu. In acelasiu momentu éca se arata Brateanu cu 100 de mii 6ste de valachi, intrandu de catre Moldov'a in Transilvania, era Milanu cu 100 mii de serbi in Ungari'a. Intr'aceea nemtii austriaci au trecut la Germania, era Boem'a cu Galiti'a, Moravi'a, Silesia si cu partea slavaca a Ungariei s'au prefacutu intr'o monarchia minunata de slavi. Apoi se mai dica cineva, ca in dilele nostre nu se mai nascu profeti.

De altumentrea diariele din Clusiu sunt catranite si pe dn. A. Mocioni, ca-cia disu, ca poporale Ungariei nu se mai potu magarisá, ca cinci milioane n'au nici-unu dreptu si nici ca voru potea in veci se domnesca peste majoritatea de 10½ milioane de alte popora locuitorie in tierile, care se tinu de asia numita corona unguresca.

„Ellenzék“ din 22 dice, ca in Transilvania cei mai multi mameluci se afla in comitatulu aprópe intregu romanescu Solnoc-Dobóca si in comitatulu mai totu secuiescu Ciucu. In acestu din urma s'au inmultit candidatii ca buretii, in catu acum isi dau in capete nu numai curutii cu lobontii, ci lobontii intre sine. Despre br. Bela Szentkereszti spune, ca a datu 2500 fl. lui Franciscu Kozma, ca se-i cumpere voturi, ca inse acesta perdut din acea suma 800 fl. in carti. Unu altu agentu (kortes) anume Arpad Szentkirályi, perdut in carti 2000 fl. totu bani straini, si acum curutii ii facu processu criminale. Lobontii se temu, ca curutii voru strabate chiaru si in Turda cu unu candidat alu loru.

Cata moralitate, cata onestate si buna cuviintia in acestea alegeri secuiesci! Invetiati si voi romani, cultura si civilisatiune dela acesti ömeni, carii mai deunadi, indata dupa conferentia, ve numira in „Ellenzék“ ömeni de nimicu, carii nu ati invetiati altu-ceva, decat numai se furati boi, cai si alte vite, din causa cum se pare, ca-cia voi nu aveti de unde se furati bani cu mille si cu diecile de mii, nici nu sciti se castigati si se perdeti in carti catre 5 pana la 15—20 mii florini, in catre o singura nöpte; nu ati invetiati nici se falsificati testamente de sute de mii, nici se ve inavutiti prin eride (falinente, bancrutte) false, hotiesci; si ce este mai multu, pe voi valachi prosti, nu ve taia mintea vostra cea intunecata nici cum se remaneti catre diece ani in restantia de contributiune cu trei si treidieci de mii, si apoi dupa trecerea aniloru se vi se erte. Sunteti prosti de totu.

Din colegiulu Oravitiei avemu acestea:

Comoriste, (Banatu) 20 Juniu. (Estrasu.) Onorata Redactiune! In cerculu electorale alu Oravitiei (Banatu) tinendu partid'a nationale, Sambata in 18 l. c. conferentia, s'a candidat dlu advocatu Baltasaru Munteanu, fostu delegatu alu cercului la conferentia din Sibiu. Partid'a nationala desvolta tote poterile spre a reusi cu candidatul ei. In unele comune se convoca conferentie particolare, spre a informa pe popor despre importanta causei.

Asia in comun'a Comoriste dlu invetitoriu gr-or. Teodoru Feieru a convocat pre 19 l. c. o conferentia, la carea au participat forte multi alegatori din comuna. Scola unde s'a tinutu conferentia a fostu plina, in care conferentia dlu Feieru a cetatu program'a conferentiei din Sibiu, a explicat importantia ei, si a incunosciutu ca dlu Munteanu e candidat alu partidei nationale; mai departe a facutu atenti pre alegatori, ca se fia cu bagare de séma la ori-si ce misilia ce se va face din partea contrarilor, si acelea indata se le arate spre a se face pasi in contra loru pre calea legei.

Acesta conferentia a decisu, ca toti alegatorii din Comoriste se-si dea voturile loru dlu candidat Munteanu. Ar fi bine, daca toti invetitorii si preoti romani ar urmă dlu invetitorii Feieru.

N. N.

Dela Aradu nu prea bine. Acei alegatori carii poteau se ocupe, daca nu cinci, inca patru locuri, au lasatu pana ce le ajunse muculu la degetu.

Dela Aliusdu (Elesd) din comit. Biharu suntemu informati intr'o epistola de o cöla intréga, despre unu casu din cele mai rari si extraordinarie, ca adeca in acelu colegiu magiarii s'au invoit cu romanii, ca se aléga pe on. dn. Josif Vulcanu redactorul „Familiei“, ca din partea opositiunei, pe basea programei ungurene din a. 1848, precum se esprimă dn. A. Kiss, care l'a recomandat. Se intielege si nespusu, ca facia cu dn. Vulcanu stă unu contracandidat alu ministeriului.

La descriptiunea lunga a caletoriei, insocita de ospetie, declamatiuni, toaste, infratiri, e preste putintia a'i afla locu intr'unu diariu micu, apoi si de altumintrea acésta este una din acelea nenumerate, de care in Ungari'a se intempla mai multe decat in tote celealte staturi din Europa luate la unu locu, resturi din vieti a vechia aristocratica, sustinute in dilele nostre numai cu scopu de a pune obstacule la candidati din clasele burgesiei si din intelligentia ce nu dispune de midiuloc materiali considerabili, stratagema aplicata cu scopu de a se ruină candidatii unii pe altii, precum avemu de inaintea nostra sute de exemple; maimutire a lordilor Angliei, cari punu libr'a sterlina (10 fl.) unde ungurii abia potu pune florinulu. Anglii dicu: Bogatu trebuie se fia acela ce are mancarimea de a se jocă de-a constitutiunea. Dara pentru ca se lu aléga, ce trebuie parada?

Revista politica.

Vomu incepe asta-data chiaru dela monarhia nostra.

Cert'a pentru cetatea si portulu maritim Fiume. Este vechia acésta certa si fatala nu numai pentru Ungari'a si Croati'a, ci si pentru alte tieri vecine; este apoi si mai vechiu adeverulu, ca nici-unu statu nu poate fi tare si bogatu fara comerciu maritim. Ca de ani cincideci recunoscu si ungurii acestu adeveru, de aceea si-au propus tare si virtosu, ca se se acapere de Fiume. Dara intre Fiume si Ungari'a este Croati'a, preste care trebuie se treca ungurii, croatii inse nu suferu cu vieti a odata, ca Fiume se fia gubernat la BPest'a, si fiindu-ca ministeriulu ungurescu sustinutu de ai sei insiste, croatii inca se inculpara din nou la resistenta decisiva. In 20 Juniu s'a redeschis diet'a Croaciei in Agramu. Indata dupa-ce manifestara bucuria loru pentru fericit'a casatoria a in. sale Archiducelui Rudolfu, membrii si luara inainte cestiunea portului Fiume ca cestiune ce trebuie a fi tractata cu atatu mai virtosu de urgentia, ca tote municipiile croatice au alergatu la dieta cu memorande si proteste, ca nu cumva banulu si gubernulu seu, ori chiaru diet'a se sufere pe unguri a se inculba si inradecină in Fiume. La propunerea deputatului Folnegovics diet'a nu numai vota urgentia, ci esmisce si o comisiune de siepte membrii, spre a studia tote petitiunile si alte acte relative la Fiume, apoi a veni cu raportu claru totu in sessiunea actuala a dietei. A fostu adeca se se intempla ceva érasi pe furisii; dara croatii au prinsu pe ungureni cu man'a in busdunariu. Acesta e caus'a, ca „Pester Lloyd“ isi descopere amar'a sa dorere in cestiune, adaoge, ca cu Croati'a nu mai potu scote nimicu la cale, si ca mai curendu sau mai tardiu ruptura va deveni definitiva. Sunt cuventele primului organu de publicitate in Ungari'a, pe candu cele magiare isi verba foculu loru dintru odata pe croati, pe austriaci si pe ministeriu.

Cu catu Croati'a tine la Fiume, cu atatu mai multu ungurii au se fortiedie cestiunea Dunarei in Bucuresci-Galati, cu scopu de a domină preste ea, a si ajunge totu ca domni la gurile Dunarei, prin urmare in marea negra. In acelasiu timpu Austro-Ungari'a va tinde se ajunga pana la Salonicu, adeca la marea egeica (marea alba ii dicu grecii), unde inse da de cumplit'a concurrentia a Angliei, de rivalitatea greciloru vecini si de marin'a tuturor poterilor maritime. Chiaru si numai din acesta prescurtare sprintena poate vedea ori-cine, ca cestiunea fiumana devin preste mesura seriosa. Tacemu aci inca si de marea rivalitate ce domina intre unguro-croatulu Fiume ca portu si intre Triestu, mai alesu candu austriaci pentru ridicarea acestuia la rangu antaiu de portu maritim, nu crutia nici sute de mii, nici chiaru milioane. Positiunea Fiumei este minunata, dara poporatiunea sa slaya si italiana nu face nici catu a Sibiului, si saraci'a este destulu de mare.

In Ungari'a activitatea alegiloru s'a inversiunatu preste asteptare, tocmai pe candu press'a ministeriale incepuse a laudá seriositatea alegatorilor. Dupa scirile din urma la o multime de

locuri s'a cerutu asistentia militara de companii si batalioane intregi, spre a infrená versarile de sange. Se mai intemplă si secatur'a dintre Lud. Kossuth si M. Jokai. Acesta in cuventarea sa tînuta la Ilyefalva in Secuime (nu departe de Brasovu, la Oltu) isi batuse jocu in modu fórtă nedemn de planul confederatiunei danubiane intre Ungaria, România, Serbia, inventatul odiniora de către Kossuth si alti emigranti. La interpretarea satirica alui Jokai dete si Kossuth unu responsu prin o epistola adressata lui Helffy, in care dice, că Jokai minte, éra cu acea ocazie declarata pe fatia, că elu sub nici o conditiune nu voiesce pe imperatulu Austriei de rege alu Ungariei, prin urmare Kossuth nu voiesce nici uniune personala, ci rupere definitiva.

Numai totu asia inainte, că merge bine, de care bine inse nu le va multiam generatiunea ce suspina asta-di sub blastemulu loru.

Din Francia dela Marsili'a o scire de nu se pote mai spurcata. Dara éta unde duce interesulu celu vitale alu comerciului maritim. In totu timpulu cătu a duratu actiunea francesilor in Tunis, frecarile dintre italiani si francesi n'au mai incetatu, in diplomacia, intre comercianti, marinari, studenti, pâna si intre proletari. La Marsili'a cá piatia maritima si mai invecinata cu porturile italiane, se afla colonii numerose de italiani cá si de greci. Italianii au in Marsili'a si unu clubu (casina) mare cercetatu fórtă bine, deasupra lui unu stindartu italiano tricoloru. Cu ocazieuna venirei unei corabii francese dela Tunisu, la desbarcarea ostasiloru, italianii au inceputu se'i fluiere si se'i insulte. Soldatii si anume oficarii francesi aru fi despretiuitu o secatura că aceea déma numai de adunaturile stradelor, n'a suferit ușor poporul. De aci s'au escatu batai cumplite, care au durat din 19 sér'a si in 20 Juniu tota dio'a. Au remasud de ambele parti vre-o optu morti si preste 70 de raniti au dusu in spitale, dintre cari érasi au morit vre-o doi. Natur'a acelor batai crunte din porturile maritime o potu judecă mai bine toti căti sciu, că marinarii pôrta regulat cu cutite mari si pumparie, cu care stau se injunghie pe ori-cine se opune loru.

Romania.

Bucuresci. Toti adeveratii amici ai domnului Ioanu Brateanu au dorit, că se aiba parte fia si numai de repausu pe unu anu, spre a'si restaura sanetatea si poterile. Dara frate-seu, Dimitrie, care e ceva mai iute de fire, mai alesu candu ilu intimpina reintia manifesta si precalculata, isi perdù prea curendu patientia si se retrase impreuna cu colegii sei Dimitrie Sturdza si generalul Slanicenu. Dupa multe incercari si svercoliri de care se vedu pe fiacare di, in tóte tierile constitutionali, ministeriul se restaura asia: Ioanu Brateanu presied. ministru de finantie si adinterim de resboiu, Const. A. Rosetti de interne, Statescu de esterne, Ferichidi totu la justitia, colonelul Dabija lucrările publice, Vas. Al. Urechia culte si instructiune.

Noi dorim acestui ministeriu durata indelunga; ne va prinde inse mirarea de o va scôte la cale fara dissolvarea camerei actuale.

Nro 370/1881.

Apelu către fostii membri ai societatiei „România Jună“.

Societatea academică „România Jună“ din incidentul serbarei iubileului ei de 10 ani, a decisu a introduce unu album, care se cuprinda fotografiele membrilor ei: onorari, fundatori, emeritati, ordinari si es- traordinari.

Membrii actuali considerandu, că societatea pe basa statutelor denumesce in fiacare anu de membri onorari pe cei mai meritati barbati ai natiunei romane; considerandu că ea numera multi barbati generosi intre membrii fondatori, cari dela infinitarea ei necontentu au sprinuit-o cu mijloce materiali, si mai multu simtiendu-se mandri, că fórtă multi dintre antecesorii loru occupa asta-di locuri onorifice in viéti'a publica, — tînud de unu ce nepretiuitu nu numai pentru ei, ci si pentru generatiunile viitorie a avé aici, depe de patria, in mijlocul elementelor straine, portretele barbatiloru, a caroru privire inspira zelu, activitate, energie, abnegatiune si solidaritate in tóte impregiurarile.

Acestea au fostu motivele, cari au indemnatu pe actualii membri la infinitarea albumului, si comitetul s'a adresat dejá către dñii membri onorari, fondatori si emeritati, că se binevoiesca a sprinut acesta intreprindere a nostra.

Ce privesce pe fostii membri ordinari si extraordinari, pe lângă tota silint'a, nu ni-am putut castigá adres'a D-loru. — Ne luam deci voia a'i rogá pe calea diuaristicei, că se respunda apelului de fatia prin traimiterea poselor D-loru.

OBSERVATORIULU.

Suntemu fericiti a constatá, că dñii membri onorari, fundatori si emeritati, in mare parte ne-au onorat cu tramitera fotografiei D-loru, cari asta-di ornáza albumul societatiei nostre si'l voru orná cătu timpu va traí societatea, si ea — va traí.

Plini de respectu, stima si veneratiune privim marele figuri ale ilustrilor barbati si binevoitorilor nostrii protectori. Ne vom bucurá multu, vedindu si imaginile bravilor nostri antecesori, cari ne-au lasat o moscenire atât de scumpa: societatea „România Jună“.

Vien'a, in 15 Juniu 1881.

Pentru comitetu:

B. Damianu,
pres.

Dumitru S. Stefanu,
secretariu.

Sciri diverse.

(Necrologu). Subscrisii cu ânima infranta de dorere si jale, aducu la cunoscinta tuturor consangeniloru, amiciloru si cunoscutilor trist'a, neasteptat'a si adêncu simtit'a pierdere a multu iubitului scumpu si bravu fiu, nepotu si cununat alu loru

Lazaru Petroviciu,

doctoru in filosofia, profesor ordinariu la institutulu teologicu-pedagogicu romanu greco-oriental in Aradu, carele in flórea vietiei sale june, in etatea de abia 25 de ani si ai activitatiei sale profesorale de 3 ani, — nascutu la 4/16 Novembre 1856 in Bocsa-romana, comitatulu Carasiu — suferindu de unu morbu greu aici in Sibiu la parinti, asta nopte la 1/12 óre, si-a datu blandulu seu sufletu in manile Creatorului.

Inmormantarea fu Joi in 11/23 Juniu a. c. la 4 óre dupa amédi, din locuinta parintiloru, (Honterusgasse Nr. 5) in cimiteriulu greco-oriental din suburbiiul Josefmu, unde remasitiele pamentesci ale defunctului se asiediara spre eternulu repausu.

Sibiu, 10/22 Juniu 1881.

Petru Petroviciu, actuaru metropolitanu, Paraschev'a Petroviciu nascuta Botosiu, că parinti; Aleșandru Petroviciu, controloru la oficiul reg. ung. de contributiune in Versietiu, că frate; Elisabet'a Petroviciu nascuta Nediciu, că cununata; Emiliu Petroviciu, juristu, că frate; Svetoniu Petroviciu, contabilu, si Michailu Petroviciu, economu, că unchi; Mari'a Zgérdea nascuta Botosiu, că matusia.

Lovitura mai infriconsata pentru parinti doiosi, cari au facutu cele mai mari sacrificie pentru crescerea filor, abia se mai pote pe acestu pamentu. Red.

(Concertulu dlui pianistu Ferdinand Domeier) va avea locu Sambata, 25 Juniu a. c. in sal'a de concerte a „Reuniunei de cantari germane“ din locu, avendu binevoitorulu concursu alu dlui George Dima, cunoscutulu nostru basistu si actualu dirigentu alu „Reuniunei romane de cantari“ din Sibiu, precum si alu profesorului de violina Josef Schwertner.

Programulu acestui concertu este urmatoriu:

1. „Scherzo in B-Moll“ de Chopin. 2. a) „Klinge, klinge mein Pandero“ de Jensen. b) „Salem Marie“ de Holstein (domnulu Dim'a). 3. a) „Abschied“ aus den Waldscenen de R. Schumann. b) „Fantasie aus Lohengrin“ de R. Wagner de F. Domeier. 4. a) „Notturno“ de Chopin. b) „Capriccio Valse“ de Wieniawski. 5. Tarantelle de Gottschalk. 6. a) Die Maiennacht. b) Meine Liebe, ambele de Brachms (d. Dim'a). 7. a) Barcarole de F. Domeier. b) Danse macabre (Totentanz), aranjata de F. Liszt de St. Saëns.

Incepulum concertului la 8 óre sér'a.

(Avisu pentru bisericele romane). Din iconele fostului pictor Joanu Kövari din Temisióra, se afla la subscrisulu de vendiare, cu pretiuri scadiute, urmatorele: 1. O Plastanita, care se espune la mormantulu Domnului in Vinerea mare, — pe pansa cu cadre si nimburii aurite, cu inscriptiune cu litere, de 75 cm. lata, si de 60 cm. inalta. 2. Unu crucifis (restignire) pe pansa intinsa pe rama, de 118 cm. inalta si de 60 cm. lata. 3. O icona mica de sarutatu (praznicaria) pe lamina (Blech) cuviós'a Paraschiv'a. 4. Alta icona de sarutatu pe lemn, S. Nicolae. Tóte destulu de bine si frumosu lucrate; pentru celu ce le va cumperá pe tóte, costa numai 15 fl. Ne rogamu de avisare!

Georgiu Traila,
parochu gr. cat. in Temisióra.

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

21 Juniu st. n. in Sibiu:

Grâu, dupa cuaalitati	1	hectolitru fl. 7.—8.—
Grâu, amestecat	1	6.20—7.—
Secara	1	5.40—5.60
Papusoioiu	1	4.50—4.80
Ordin	1	—
Ovesu	1	2.30—2.50
Cartofi	1	1.60—2.—
Mazare	1	8.50—10.—
Linte	1	10.—12.—
Fasole	1	4.50—5.—

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

22 Juniu. st n. 1881.

Obligatiuni rurale din 1880 convertite cu 6%	1. 100. ^{1/2} b.
Inprumutul Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	—
Obligatiuni dominiali cu 8%	108—
— Credita fonciarii rurale cu 7%	106—
— Credita fonciarii urbanu cu 7%	104—
Inprumutul municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	109—
Actiunile calitoru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	—
Obligatiuni din 1868 cu 6%	—
Prioritati cu 8%	—
Actiunile bancei nat. rom. de 500 franci	1430—
Actiunile bancei Roman'a din 1869 de 200 franci	360—
Dacia-Roman'a unite	250—
Rent'a romana din 1875	90—
Diverse:	
Argintu contra auru	100. ^{3/4} /
Bilete hipotecarie contra auru	—
Florini val. austriaca	215. ^{1/4} ,

Aparate de musica.

Aceste aparate canta 4—200 piese cu séu fara expresiune, mandoline, dobe, campane, castagnete, voci ceresci, joci de harfe etc.

Dose cu musica

cantandu 2 pâna la 16 piese; mai departe necesare, portugare, case elvetiane, albunuri de fotografii, necesare de scrisu, scatule pentru manusi, apasatoru pentru scrisori, vase pentru flori, etuis de sigarette, tabathiere, mese de lucratu, sticle pentru bere, port-monaiuri, scaune etc., totu de muzica. Tóte acestea cu muzica. Totu-deaunna celu mai nou si de calitate superioara, recomanda

(22) 4—6

J. H. Heller, in Bern.

Numai pentru comande directe se garanteda originalitate; ori care altele ce nu pôrta semnatura mea, sunt fabricat strainu. Fabrica se afla in cas'a propria.

Lista de preturi, ilustrate se trebuitu franco.

Neoplant'a.

1875.

Medalie de argintu,

Seghedinu.

1876.

Medalie pe tunu muzical.

CLOPOTE DE TÓTA MARIMEA

pe langa ficsarea prealabila a sunetelor loru.

Cu deosebire recomanda clopotele gaurite, inventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decatul celor de constructiune vechia si care, fiindu de 100 punti, sunt asemenea celor de 140 punti de constructiunea vechia.

Se afla totudeuna in depositu clopote, dela marimea cea mai mica pâna la 50 chilogr., precum si de proasce portative si de mana.

Se recomanda pentru comande cătu de multe

Antonie Novotny

in Timisióra.

Scrisori medicinale.

VI. Curatirea sangelui si schimbarea materiei.

Insemnataea sangelui pentru existenta corpului omensc si pentru continuitatea viatiei este cunoscuta fiacarua. Este deci de prisosu a mai asigurá pe ceteroru, că tóte schimbarile chiaru si cele mai neinsemnate ale sangelui influintidéa mai multu séu mai puçinu asupra sanetaciei. Ingredientele principale pentru acestu materialu intregitoru ilu oferă mijlocele de nutrimentu solide si fluide pe care le mananca omulu, cari inse pentru de a fi utilizate reclama o particulara amestecare a sucurilor corporale. Chiemarea sucurilor amare pe care le destiléa stomachul este aceea de a descompune cu preferintă mancarile de carne; éra de alta parte fieră serveste pentru prepararea acelor ingredientie, care contribue la reinoarea sangelui si a corpului; totu de categorie acesta aparteniu si glandulele matiului subtire si a celui grosu. Sucurile necesare pentru reinoarea sangelui sunt absorbite, restul se evacuáda si intregulu acestu procesu este mistuirea. Ori care va reflectá asupra celor disce, va intielege, ce rolu insemnat are mistuirea si impreuna cu acesta buna compozitioane a sangelui pentru sanetatea corpului precum si că prin o mistuire incompleta si prin urmare prin o nefavorabila compozitioane a sangelui se potu provocá unu mare numar de suferintele indelungate, ruinatice de sanetate si in fine descompunere totala; sioldina, rheumatismu, rani deschise, pete pe fatia, galbenare, lenevire, abscese diformatoru si gretisoare ale pielei, obosela a extremitatilor, indispozitioane, lipsa de apetit, hypochondrie, hysterie, haemorhoide, dureri in stomac si in matie, obstrucții, incuiere, amietieli, spasmuri etc. Tóte acestea sunt aparitii care deriva dela acelasi reu principalu si care disparu impreuna cu delaturarea lui. Nu se pote in destul accentuá impregurare că pentru curmarea acestor suferintelor se nu se intrebuinta medicamente taru si slabitorie de organe, ci se se aléga numai de acelea care promovada